

[innovatieagroennatuur.nl](http://www.innovatieagroennatuur.nl)

Innovatie Agro & Natuur | Maar de boer, hij ploegde voort

4-5 minutes

Een regenachtige voorjaarsdag. Onder een dreigende hemel ging ik op weg naar het VarkensInnovatieCentrum Sterksel, om tijdens de Open Dagen het project ECOFERM! te presenteren. Vlak voordat ik het weiland met geparkeerde auto's opreed zag ik een levend monument voor de Nederlandse varkenshouderij verrijzen: het glinsterend metaal van de spanten die de contouren voor deze immense stal vormden staken schril af tegen het frisse voorjaarsgroen van de bomen. Hier was blijkbaar een ondernemer aan het werk die zich niet liet afschrikken door crises of [maatschappelijke dialogen over megastallen](#).

Aangekomen op het beursterrein waren de directeurs van [Dorset](#), [Certified Energy/Schmack](#) en [Phycom](#) - onze consortiumpartners in het ECOFERM! project - al druk in de weer met het neerzetten van de banners en de attributen.

Zo leer je elkaar nog eens van een andere kant kennen! De pakken en stropdassen hadden plaats gemaakt voor spijkerbroeken en truien. Langs onze stand schuifelden de bezoekers, voornamelijk varkensboeren, mensen uit de veevoerindustrie, stallenbouwers en dierenartsen. Sommigen klampten ons aan voor een gesprek. Algen maken uit mest en stallucht? Een frissere stal door gescheiden opvang van mest en urine? Meer biogas door mest te ontsluiten? Gebruik je de algen als veevoer of voor andere, meer hoogwaardiger toepassingen? Allemaal vragen van nuchtere vakmensen, die zich geen luchtkastelen laten verkopen. Gelukkig hadden we de afgelopen paar jaar de nodige studies uitgevoerd. En voor praktijkervaring met bepaalde technieken konden we verwijzen naar de aanwezige bedrijven. Enkele nieuwe technieken gaan we het komende jaar nog uittesten. Zo konden we het ECOFERM! concept een plekje geven in de hoofden van de voorlopers in de varkenshouderij.

Tussen de bedrijven door was er ook tijd om de andere 40 stands te bezoeken, bemand door bedrijven die op VIC Sterksel hun vinding laten uittesten. De testopstellingen waren ook te bezoeken, dus er was veel te zien en te beleven. Tussen de

standhouders ontstaat in twee dagen een band: je maakt een praatje, je haalt koffie en broodjes voor elkaar, je helpt bij het herstellen van wind- en waterschade. Een klein dorp, een camping leek het, van gelijkgestemden. Toen zaterdag ook de burgers uit de omgeving kwamen werd de sfeer helemaal ongedwongen. Kinderen speelden met de ECOFERM! maquette en maakten vliegtuigjes van de conceptwijzers, die her en der door onze tent waaiden. Moeders die zich verbaasden over het aantal biggen bij een zeug: “Heeft die wel genoeg spenen?” Wat is er beter om de relatie tussen varkenshouderij en samenleving aan te halen?

Op mijn rondgang langs de andere stands kwam ik een varkenshouder tegen, die een paar jaar geleden belangstelling had getoond voor ons plan voor een [Agrocentrum](#), een bedrijf met 100.000 varkens, een slachterij en mestvergiftiging. Hij was herstellende van een ernstige ziekte. “Met mij gaat het goed”, zei hij. “Maar ik ben nu TEGEN megastallen!”. Vol ongeloof keek ik hem aan. Was dit de ondernemer die in het Duitsland en Polen bedrijven met honderdduizenden varkens en tientallen werknemers had geleid? Had zijn ziekte hem op andere gedachten gebracht? Hij trok me naar zich toe om zijn standpunt toe te lichten: “Ik ben nu voor GIGAstallen! Ik laat nu een stal bouwen, hier vlakbij, voor 4000 zeugen.... en ik heb nog steeds interesse in het Agrocentrum!” De dichter Werumeus Buning (1891-1958) schreef het al: [“Men heeft de boer zijn hof verbrand, Zijn vrouw en os vermoord; Dan spande de boer zichzelf voor de ploeg, Maar de boer hij ploegde voort.”](#)